

MALE NOVICE.

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 20 v. — Po pošti se list ne pošilja

„Marburgerica“.

Tekom vojske so preganjali in zapirali naše ljudi pod pretvezo, da so zastrupljali vodnjake. Seveda so vsa ta očitanja bila lažnjiva in izvirala samo iz sprijene domišljije naših nemškutarjev. Sedaj pa zastruplja „Marburgerica“ v resnici, a ne vodnjake, nego, kar je mnogo hujše, moralno našega ljudstva. V četrtek je v obširnejšem članku zagovarjala ono napako, ki se imenuje malthusijanstvo in obstoji v naziranju, da je bolje, ako ljudje ne sklepajo zakone in nimajo otrok. „Marburgerica“ pravi, da je ta nauk modern, torej ne ve ali noče vedeti, da je že okrog 130 let star in že davno zavržen od vseh ne samo bogoslovcev, ampak tudi narodnogospodarskih politikarjev. Ravno Nemci so bili pred vojsko tako ponosni in so z veseljem povdarjali, da med njihov narod malthusijansko naziranje nima pristopa in da obstoji ravno v njihovi veliki množitvi njihova osvajevalna politika. Sedaj se pa naenkrat „Marburgerica“ ogreva za te nauke. Bo pač, kakor z boljševištvom. Nemci so ga privoščili Rusom in ga potom Judov zanesli v Rusijo, ko se je pa pričel širiti po Nemčiji, so ga preganjali z vislicami in strojnici. „Marburgeričin“ člankar pravi, da ima mesečno 1000 K plače, a da si pri teh dohodkih še ne upa ustanoviti rodbine in svetuje tudi vsakemu, naj se ne oženi, dokler nima popolnoma trdne gospodarske podlage. Kdor ima pri nas 12.000 K čistega na leto, spada že k takozvanim „višjim slojem“, ali pa mora biti ljudski oderuh, verižnik, vojni dobičkar ali kaj podobnega. Torej bi bil sveti zakon samo za take vrste ljudi, ne pa za ono zdravo jedro našega naroda, iz katerega smo dobivali doslej najsposobnejši naraščaj! Malthusijanstvo je zoper načela naše sv. vere in katoliške cerkve.

Narodi, ki se najbolj širijo, sklepajo zakone že jako zgodaj. Tako n. pr. Judje se jako mladi vpregajo v zakonski jarem. Pri Rusih je nekaj običajnega, da se dijak oženi z dijakinjo, hodita skupaj na predavanja in preden dovršita izpite, imata že enega ali dvoje otrok. Meni se nikakor ni zdelo nepraktično, vko dijak čas, ki ga pri nas presedi v kavarni in gos ilni, tam presedi pri ženi in otroku, in kar naš dijak izda za kavarno, tam porabi za otroka. Tudi je na Ruskem navada, da se fant, preden gre k vojakom, oženi. Nekega vojaka, ki se je, preden je odšel v službovanje, oženil z neko služkinjo, sem vprašal, zakaj je to naredil in odvrnil mi je: Imam vsaj nekoga, ki name misli in mi pošlje včasih kakšen denar.

V naši državi, ki je tako malo obljudena, bomo morali toliko bolj gledati, da se ne vgnezdijo pogubni nazori Malthusijanstva. Zato mora pa tudi skrb za rodbino in za otroke biti ena najvažnejših državnih dolžnosti in država mora gledati z vso skrbjo, da zboljša zdravstvene razmere otrok in njihovo vzgojo. V vse javne službe naj bi se načeloma sprejemali samo zakonski in pri prošnji za službe naj bi se ozirali zlasti na število otrok. Vzgoja in šola otrok bi morala biti kolikor mogoče brezplačna. Seveda bi pa morala država in policijska oblast nastopiti z vso strogostjo zoper vsako propagando Malthusijanstva in drugih nemoralnosti.

„Vesna“.

Slovenski oče nam piše:

V Vašem listu sem čital priporočilo za dekliški zavod „Vesna.“ Imam hčerko, ki bi jo rad dal izobraziti. Pobrugal sem se za stvar in sem prosil, da naj sprejmejo mojo hčerko v zavod. Poslušajući uradnik mi je izročil tiskane pogoje. Strmite, ljudje božji, kaj zahteva ravnateljstvo „Vesne“! Za vpis bi moral plačati 10 K, za šolnino vsak mesec 40 K, za stanovanje, hrano, kurjavo, razsvetljavo in kopališče 300 K. Poleg tega bi moral dati hčerki seboj v zavod nove obleke in novega perila v vrednosti več tisoč K. Če računamo vse, stalo bi me dekale na mesec najmanj 600 K. Kje si naj ubogi in srednje situirani ljudje privoščijo tak šport! In uradniške hčerke pa so že kar vnaprej izključene od obiskovanja tega zavoda. Vem, da je vse drago, a takih pretiranih cen pa ni treba. Prepričan sem, da bi bilo 200 K na mesec za eno gojenko čisto dovolj. Pri teh cenah pa je „Vesna“ samo zavod za hčerke vojnih dobičkarjev. Zato vprašam: Ali so zopet dobili glavno besedo pri „Vesni“ ljudje, ki poznajo ljudstvo le kot vojni dobavitelji in taki, ki imajo masten postranski „kšeft.“ S takimi dragimi uredbami se boste, gospodje, samo osmešili, ljudstvu pa ne boste prav nič koristili. Vse kaže, da živimo zopet v staroavstrijski dobi

Razne novice.

Iz Beograda sta došla v Maribor dva visoka finančna uradnika, gospoda Grünwald in Dvoreček, torej prvi z nemškim imenom židovske barve, drugi pa češkim. Tudi simbol našega uje-

dinjenja in znak, da ozki provincionalizem razpada in se namesto njega ustvarja neki SHS internacionalizem.

Poveljstvo mesta Maribor in Štajersko poveljstvo se preselita danes v Elizabetno ulico št. 16. (stari muzej).

Slovenski trgovci, potrudite se v Prekmurje. Od nas zasedeno Prekmurje je blagoslovljena, bogata dežela. Sadje je letos tako bogato obrodilo, da se ga bo lahko izvozilo nad 1000 vagonov. Žita pa leži v skladiščih ogromne množine. Perutnine je v teh krajih toliko kot nikjer drugod. Drugega blaga, bodisi sukna, platna, podplato, železa, petroleja, kave in enake robe pa silno primanjkuje.

Seja Narodnega predstavništva bo še le v danes Nova vlada je že izdala svoj podrobni program, katerega bo objavila še le v parlamentu. Na glasovanje pride ta program še le v ponedeljek.

Seja za sporazum v opoziciji se nadaljuje, upa se na tozadevni povoljni uspeh.

Radikalni klub v Beogradu je sklenil, da glasuje proti vladni deklaraciji. Protič je uradno pozval tudi ostale klube k opozicijskemu sodelovanju. Odgovora še ni dobil od nikogar. Jugoslovanski klub se še ni odločil za pristop k opoziciji. Dr. Korošec še stoji vedno na stališču, da je treba vlado preustrojiti in jo okrepiti še z nekaterimi drugimi skupinami.

Naše trgovsko ministrstvo je imelo sejo, h kateri so se pozvale trgovske zbornice in razne gospodarske organizacije. Na spored pride pri tej konferenci izvoz iz naše države.

Urad za promet z inozemstvom je izdal našim izvoznikom dovoljenje za izvoz blaga v Rumunijo za francosko valuto. Pa naši izvozniki v Rumuniji ne morejo prodati blaga za francosko valuto. Prosili so za dovolitev izvoza v Nemško Avstrijo.

V Beogradu sta bila aretirana in odpeljana v Zagreb Filip Filipič in dr. S. Markovič. Imenovana aretiranca sta v zvezi z boljševiško zaroto, v katero so zapleteni tudi nekateri na novo sprejeti častniki, med njimi tudi kapetan Metzger.

Pokrajinski zbor v Murski Soboti. V ponedeljek, dne 25. avgusta se bodo pod predsedstvom civilnega komisarja dr. Lajnšica zbrali v Murski Soboti zastopniki prekmurskega slov. ljudstva, da izdelajo načrt za preureditev Prekmurja. V pokrajinskem zboru so po dva do trije zastopniki iz vsake župnije ter župniki Slovenci. Zbora se bodo udeležili tudi slovenski šolniki, ki bodo preuredili šolstvo v Prekmurju.

Na Ogrskem temelji novi načrt volilne pravice na načelu, da se ta raztegne tudi na ženske. Glasovanje bo tajno in se bodo volitve izvršile do 20. septembra. O tem odloku glede volitev se še bo ogrski ministrski svet posvetoval z antanto.

Velik rop v Budimpešti. V stanovanje tovarnarja Meister v Budimpešti so prišli oboroženi tolovaji ter zahtevali pod pretvezo, da so odposlanci policijske oblasti, od tovarnarja, da jim

takoj izroči ves denar in sploh vse vrednostne papirje. Tovarnar se je moral udati in je tolpi izročil za 1 milijon vrednostnih papirjev. Roparjev še niso prijeli.

Velikonemška zveza in velik del socijalnih demokratov je proti dr. Rennerju, ker je bil proti prikloplitvi Nemške Avstrije z Nemčijo in za kompromis z entento. Obsoja se vse, kar je započel dr. Renner, da si pridobi zaupanje entente.

Ravnateljstvo Kruppovih tvornic v Essenu namerava socializirati v najkrajšem času Kruppove tvornice in livarne.

Plovba po Donavi je otvorjena do Regensburga.

Boljševiki so pregnani iz Odese, Kijeva in celotne Ukrajine.

Kobilice v Bolgariji. Dne 19. avgusta se je vsul nad Zofijo in okolico pravcati dež kobilic. Kobilic je bilo na ulicah do 20 centimetrov visoko. Ves poulični promet je bil za delj časa ustavljen. Še le, ko je nastal naliv, so kobilice izginile.

Od 1. septembra bo imel pariški ekspresni vlak direktni voz Pariz—Beograd in obratno.

Poseben vlak za židovske izseljence. Ker so Rusi iztirali iz svoje države vse žide, so dali židovski velekapitalisti na Angleškem tem izseljencem na razpelo poseben parnik, kateri bo ruske žide spravljal v Palestino. Srečno pot!

V severozapadni Rusiji se je osnovalo novo ministrstvo, katerega bo podpirala tudi ententa. Predseduje mu milijonar Ljanasov, Ri se strinja s Kolčakovim programom.

V gostilni „Pri zamorcu“ je nastavljen natak, ki vedno žlobudra svoj blaženi „kuheltajč“, ki ga je še navajen iz Celovca. Tudi na slovensko zahtevo odgovarja navadno nemško. Dvomimo, če bo to dvignilo sloves gostilne.

Siege postaja Slovenec. Ravnatelj mariborskega kinogledališča Siege, je dal nabiti na vogalih mariborskih ulic — prvokrat dvojezične plakate. A Siege je dobil slabega prestavljača, ker mu je napisal: „Mariborsko gledališko kino“. S takimi spakedrankami si vsenemški „Siege“ gotovo ne bo pridobil večjega števila obiskovalcev.

Zobotehnično obrt v Mariboru izvršuje vsem dobro znani gospod ali mojster, ki je bil za časa vojske glavni podpornik mariborske-pangermanske trdnjave. Osobito kot zobotehnični nastavljenec na tukajšnji bolnici je strogo zahteval od vsacega obiskovalca, da je ta govoril ter odgovarjal le v blaženi nemščini. Še kratko pred preobratom je preklinjal Srbe kot ničvredno „pakažo“, katerim se ne bo uklanjal ne on in ne njegovi otrcci! Pa ta zobotehnični mojster, sovražnik Srbov in Jugoslovanov sploh je sedaj ponižno potrkal na duri naših oblastev, odprlo se mu je, dobil je koncesijo za svojo obrt. Odlični narodno-delavni zobotehnik pritiskajo brezuspešno na kljuke naših oblastnikov, da bi izprosili dovoljenja za izvrševanje svoje obrti. Nemcem in nemškutarjem se dovoljuje vse; naše prizna-

ne Slovence pa se kratkomalo odžene ali pa se jih maže in tolaži z „žavbo“ slovenske potrpežljivosti.

Lekarna pri „Orlu“ na Glavnem trgu je last narodno zavednega Čeha. Čudno, da ta narodnjak trpi v svoji lekarni farmacevtko, ki je germanškega mišljenja in nemškutarsko robatega in surovega obnašanja. Seve, ta nemško globoko čuteča „frajlica“ je medeno prijazna s strankami njej nad vse ljube nemške govornice. Strupeno sika, puha in zmerja vsacega, ki bi se je upal dotakniti z jugoslovansko donečim vprašanjem. G. narodni lastnik „Orla“, zakaj trpite v svoji lekarni to ženšče, ki odbija odjemalce in je v jezo in izpodtiko mnogih narodno čutečih Mariborčanov?

Živinski sejmi v Mariboru, kateri so radi sli novke in vojskinih razmer popolnoma ponehali, se vrše od 9. septembra t. l. dalje, vsak drugi in četrti torek v mesecu. Na iste je dovoljeno prignati vsakovrstno rogato žival in konje. Prebivalcem mesta Maribor se naznanja, da se na sejmski dan pod nobenim pogojem ne bodo izdajali živinski potni listi in bo prigon goveje živine ali prašičev na sejmišče brez potnega lista kaznovan. Svinjski sejmi se vršijo od dneva tega razglaša vsak petek in ne v soboto, kakor je bilo dosedaj običajno. Izdaja živinskih potnih listov za sejmske dneve se vrši na predan sejmama med 11. in 12. uro v mestni klavnici po uradnem živinozdravniku.

Sol za mesto Maribor je prispela iz Nemčije in se bode prodajala po 2 K za kg brez vrečice.

Sladkorja za vkuhanje sadja ni. Odsek za prehrano Slovenije razglaša: Ker so izčrpane zaloge domačih tovarn in zadostujejo dovozi iz inozemstva le za neposredni konzum, se letos ne bo delil poseben sladkor za vkuhanje sadja. Tozadevne prošnje so brezpredmetne in se ne bodo reševale.

Bogat mariborski trg. Današnji trg v Mariboru je bil zelo dobro obiskan. Od poletja 1914 ni bilo na našem trgu toliko blaga in tudi obiskovalcev ni bilo celo vojno dobo tako veliko kot danes. Špeharji so pripeljali na 10 vozovih svinjskega mesa in špeha ter tudi cele prašiče. Cena špehu je bila 30—35 K 1 kg, mesu pa 15—17 K. — Krompirja in čebule ter kumarce je bilo 47 vozov. Za krompir so se ljudje kar stepili. Cena 7 K do 7 K 80 v za merico. Okoli 10. ure ni bilo ne enega krompirja več na prodaj. Kumarce so prodajali 1 kg po 1 K 60 vin. do 2 K, komad pa od 40 do 70 v. Čebulo in česenj so prodajali po različnih cenah, ki pa so bile dokaj nižje od cen zadnje sobote. — Žita je bilo na trgu 6 vozov. Pšenico so prodajali po 2 K 20 v, 2 K 60 v 1 kg. koruzo pa po 2 K do 2 K 20 v. — Tudi zelja je bilo precej na trgu. Cena 1 glavi 1 K do 2 K. — Kuretine je bilo 1000—1100 komadov. Piške so prodajali 1 par po 26 do 38 K, goske eno po 30 do 60 K, race 24—40 K, domače zajce 10—40 K. — Bučno olje so prodajali po 34—36 K liter. — Zelo mnogo je bilo tudi sočivja, a

jaje ni bilo prav nič. Sadja je bilo zelo malo, a je bilo takoj razprodano. — Tujci, posebno oni iz Gradca in Dunaja, so se čudom čudili, da je mariborski trg tako bogato založen z različnimi živilji. V Gradcu pride na trg še samo solata, buče, kumare in zelje, na Dunaju pa še tega blaga ni.

ISZ skupina Maribor naznanja, da so došle članske knjižice. Kdor še iste nima, naj pride po njo. Uradne ure: vsak pondeljek, četrtek in soboto od 6.—7. ure zvečer in ob nedeljah in praznikih dopoldne od 9.—12. in popoldne od 5.—7. ure.

Skupina železničarjev v Studencih priredi 7. septembra izlet v Limbuš, kjer bo na vrtu gostilne J. Robič delavska veselica. Začetek ob 3. uri popoldne. Vabljeni so vsi prijatelji slov. delavstva in vsa bratska društva.

Občni zbor trgovskih sotrudnikov se vrši v pondeljek dne 25. avgusta ob 19. uri v gostilni Halbwildl v Vetrinjski ulici v Mariboru. Več o tem v inseratnem delu.

Razpisana tabačna trafika. Razpisana je glavna tobačna trafika v Mariboru Franc Jožefova cesta št. 9. Ponudbe je vložiti do 3. septembra na okrajno finančno ravnateljstvo v Mariboru, kjer se izvedo podrobnejši pogoji.

Izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Slov. Čitalnica v Mariboru priredi v nedeljo 31. t. m. izlet k sv. Duhu. Odhod iz glav. kolodvora ob 5. uri zjutraj. Po pozni maši, ki jo opravi g. prof. dr. A. Medved, veliko ljudsko zborovanje. Planinci na noge! Natančnejše poročilo sledi.

Promenadni koncert v mestnem parku se vrši jutri v nedeljo od 11—12¹/₂ ure.

Največja brezžična postaja na svetu. Neka ameriška delniška družba bo zgradila pri južno-francoskem mestu Bordeaux brezžično postajo, katera bo v stanu sprejemati in oddajati dnevno 72.000 besed na razdaljo do 21.000 kilometrov. Ta brezžična postaja bo brezdvomno največja na celem svetu.

Najdragocenejši prstan. V Londonu je bil te dni izdražban prstan za 16.775 frankov, katerega je nosila angleška kraljica Elizabeta, hči nesrečne kraljice Ane Boleyn, katero je dal njen lastni mož kralj Henrik VIII. angleški leta 1546. usmrtiti. Na notranji strani prstana je vgravirano ime in slika obeh kraljic, vsled česar je prstan velika zgodovinska dragocenost.

Crno denarnico z večjo svoto denarja je nekdo izgubil v trgovini K. Worsche v Gosposki ulici. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi v omenjeni trgovini.

Med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo se vrše dogovori o izmeni blaga proti plačilu v tujem denarju.

General Denikin napreduje. Angleški časnik „Times“ priobčuje obširno poročilo angleškega vojnega ministrstva o napredovanju generala Denikina proti boljševikom. Dne 28. julija je po trdovratnem boju premagal boljševike pri Kanušinu. Vjetih je bilo 11.000 sovražnikov, zaplenjenih 60 topov, 150 strojnih pušk in zelo veli-

ko drugih vojnih potrebščin. Prostovoljne čete so popolnoma razbile 37. in 39. boljševisko divizijo. Posledica te zmage je bila, da je konjenica Denikinova prodrla ob železnici Astrahan—Urbak proti severu in se ob jezeru Elenskoje združila z uralskimi kozaki, ki tvorijo najbolj južni del Kolčakove armade. S tem je ustanovljena enotna bojna črta proti boljševikom od Severnega Lednega pa do Črnega morja. Dne 30. julija je premagal zopet boljševike pri Poltavi in plen je bil še večji. Prebivalstvo Harkova in Poltave je sprejelo prostovoljce z velikim veseljem. Dalje na jugu je premagal boljševike ob Djepru in istotako zasedel velik plen. Ob Črnem morju je zasedel Herson in Očahov, Odesa je sedaj od armade Denikina in ukrajinskega hetmana Petljure obdana skoraj popolnoma in se bo morala udati, Denikina loči od rumunske fronte samo še razdalja 50 kilometrov.

Preklic. Naša notica o prestopu g. nadporočnika Ivana Janc in Gottwalda iz višje vojaške realke v Mariboru od katoličanstva k pravoslavju je bila neresnična. Našemu informatorju, ki je iz oficirskih krogov, pa javno pravimo, da nas je nesramno nalagal pod „častniško besedo“.

Učenec, zdrav, močen, z dobrim šolskim spričevalom se sprejme z hrano in stanovanjem v manufakturni trgovini M. E. Šepc, Maribor, Grajski trg 2. 1515-298-162

Sprejme se na stanovanje z oskrbo šolarje (študente). Alojzija Ferk, Franc Jožefova cesta, Maribor. 1496-279-157

Obleke
od preproste do vsakovrstne najfinejše, domače, dobro in vestno delo, vsake velikosti, izborne kakovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja

ALOJZIJ ARBEITER,
Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 719

Izgubljena je bila v petek dne 22. avgusta na cesti Laitešperg—Maribor s srebrnim ročajem. Kdor jn je našel, naj jo proti dobri nagradi odda v uredništvu „Straže“ v Mariboru. 171

OKOVI
za postelje se prodajo na drobno in debelo pri
„Mizerska Zadruga“
Grajski trg 3, Maribor.

Dve zlati
in ena srebrna ura, sodi za bencin in raznovrstno pohištvo se proda v Heugasse 4, Maribor. 1517-304-164

Odvetnik dr. Ferdo Müller

poprej v Celovcu, naznanja, da otvori s 25. avgustom svojo odvetniško pisarno v Tegetthoffovi ulici št. 11 (Stara okraj. sodnija) v Mariboru. 1530-307-167

FERDO BABIČ

edini slov. kjučavničar v Mariboru, Flosarjeva ul. 3 se priporoča cenj. občinstvu za najrazličnejša ključavničarska dela. Izvršuje tudi vsa raznovrstna popravila. Cene skrajno zmerne, delo točno in solidno ter se priporoča za obilna naročila. 1486-151

KONCERT

na vrtu gostilne pri „BRODU“
vsako nedeljo in praznik pop.

Izborna stara in nova bizeljska vina lastnega pridelka, topla in mrzla jedila itd. — za mnogobrojen obisk se priporoča

169 **F. Balon,** gostilničar.

Trgovski nastavljenici pozor!

V ponedeljek, dne 25. avgusta ob 19. uri (7. zvečer) se vrši v gostilni Halbwidl v Vetrinjski ulici v Mariboru

zborovanje pomočnikov.

DNEVNI RED:

1. Volitev razsodišča.
2. Dopolnilne volitve v organizacijski odbor.
3. Naše zahteve z dne 17. jul. 1919 in uspeh dosedanjih pogajanj.
4. Slučajnosti.

V interesu vsakega posameznega nastavljenca ali brezposelnega trgovskega pomočnika je, da se tega zborovanja točno udeleži.

Odbor pomočnikov.

OTVORITEV HOTELA!

Otvoril sem

„HOTEL“ BEOGRAD

(dosedaj Sandwirt)

V SLOVENJGRADCU

kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt, in se dobe vozniki na vse strani. Točil bom vedno najboljša vina in pivo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom v zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjevec na drobno in debelo, za razpošiljanje od 56 litrov naprej.

Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej Oset, HOTEL BEOGRAD, Slovenjgradec.

Gostilna pri „SOLNCU“ E. F. Bibič v Pekrah v nedeljo, dne 24. avgusta 1919

VELIKI KONCERT

VRHODOLSKE GODBE.

Šaljiva pošta. — Konfeti.

Začetek ob 15. uri. Vstop 2 K.

Izborna nova in stara pekrska, ljutomerska in bizeljska vina, topla in mrzla jedila.